

ENDEMITY *festiwal literatury Europy Środkowo-Wschodniej*

ENDEMITY 10-18X2015

10.10 |

16:00 | Bookowski Księgarnia w Zamku _ul. Św. Marcin 80/82

Złudzenie wolności _spotkanie z Luljetą Lleshanaku

prowadzenie: Dariusz Sośnicki, tłumaczenie: Dorota Horodyska

Luljeta Lleshanaku - jedna z najbardziej znanych poetek albańskich. Debiutowała na początku lat 90-tych. W roku 2009 na Międzynarodowym Festiwalu Literackim w Słowenii zdobyła nagrodę „Kristal Vilenice” dla najlepszego poety. „Człowiek jest prawdziwie wolny dopiero wtedy, gdy uwolni się od złudzenia wolności” – to główne przesłanie wydanego w 2006 roku w Tiranie tomu „Femijet e natyres” („Dzieci natury”, wyd. OMBRA GVT, Tirana 2006). Jej poezja jest niezwykle oryginalna, a poruszające wiersze, w których Lleshanaku szuka własnej tożsamości, pozwalają lepiej zrozumieć szalone i karkołomne albańskie tu i teraz.

Dariusz Sośnicki - poeta, redaktor, w latach 2015-2013 prowadził dział prozy polskiej wydawnictwa W.A.B. Autor m.in. poetyckich tomików poetyckich *Marlewo*, *Ikarus*, *Państwo P.*, *Symetria*, *Spóźniony owoc radiofonizacji* (nominacja do Nagrody Literackiej Gdynia 2015).

Dorota Horodyska - tłumaczka i publicystka, jako jedyna w Polsce tłumaczy dzieła literackie bezpośrednio z języka albańskiego. Autorka przekładów książek m.in. Ylljeta Alički i Ismaila Kadare. Za tłumaczenie *Dzieci natury* Luljety Lleshanaku otrzymała w 2012 roku nagrodę czasopisma *Literatura na Świecie* w kategorii przekładu poezji obcojęzycznej.

20:00 | Klubokawiarnia Pies Andaluzijski _ul. Nowowiejskiego 17

Węgierska Materia. Wernisaż wystawy z udziałem artysty Andrasa Nagy’ego

W ramach wystawy zaprezentowane zostaną wykonane autorską techniką fotografie Andrasa Nagy’ego, przedstawiające kultowe przedmioty węgierskiej tożsamości i tradycji narodowej. Część wizualną uzupełnią komentarze wybitnego pisarza Gábora Németha oraz muzyka specjalnie skomponowana przez młodego węgierskiego twórcę Ádáma Baráza. Fotografie, dopełnione komentarzami literackimi, stanowią punkt wyjścia do refleksji nad istotą i specyfiką kultury węgierskiej, nie-Węgom z kolei umożliwią wejście w „węgierskość” niejako od wewnątrz.

Andras Nagy – artysta, fotografik, urodzony w Budapeszcie; ukończył studia w dziedzinie fotografii, a następnie grafiki i typografii w Węgierskiej Wyższej Szkole Rzemiosła Artystycznego. W latach 1996-2012 prowadził własną pracownię graficzną, zajmującą się typografią książki, a także projektami opakowań, plakatów, druków i aranżowaniem wystaw. Wielokrotnie nagradzany zarówno na Węgrzech, jak i za granicą (m.in. nagroda w konkursie Piękna Książka Węgierska). W roku 2013 otworzył własną pracownię graficzną Szép Műhely (Atelier Piękna).

Gábor Németh – węgierski pisarz, urodzony w Budapeszcie w 1956 r. Od lat 80-tych współpracuje z różnymi czasopismami (np. „Elit”, „JAK”, „Magyar Naplo”); w latach 1994-2007 był redaktorem kulturalnym Radia Magyar. Jest autorem scenariuszy i sztuk teatralnych, wykłada w Akademii Filmu i Teatru w Budapeszcie. Publikował powieści, zbiory opowiadań i esejów, również pod pseudonimem Gabriely György. Jednocześnie uważa się za przedstawiciela węgierskiego „Posztmagyar”, czyli węgierskiego wariantu postmodernizmu: „być pisarzem – jest osławianiem choroby”.

11.10 | 20:00 | Teatr Polski w Poznaniu_ul. 27 Grudnia 8/10, Malarnia

„Wąwóz snów”. Czytanie w ciemności.

Intermedialny spektakl odbywający się przed publicznością w mroku lub całkowitych ciemnościach, działający na inne zmysły niż zmysł wzroku. Wiersze Ewy Sonnenberg zaprezentowane zostaną inaczej niż dotychczas – słowom towarzyszyć będzie muzyka oraz wyłaniające się z mroku kadry wideo. Teksty umieszczone w ciemności odsłonią przed słuchaczami swoje nowe, nieraz odmienne od konwencjonalnego, znaczenie.

Ewa Sonnenberg – poetka, krytyczka. Ukończyła wrocławską Akademię Muzyczną oraz Studium Literacko-Artystyczne przy wydziale filologii polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Autorka m.in. tomików poetyckich *Hazard* (Nagroda im. Georgia Trakla w 1995 r.), *Kraina Tysiąca Notesów*, *Lekcja Zachwytu*, *Rok Ognistego Smoka*.

Adaptacja/reżyseria: Marcin Czerwiński
Głosy: Lucyna Szerok, Jadwiga Wianicka
Muzyka: Ju Ghan

Po spektaklu spotkanie z twórcami.

Darmowe wejściówki do odebrania w kasie Teatru Polskiego w Poznaniu.

12.10 | 20:00 | Republika Sztuki Tłusta Langusta_ul. Gwarna 11

„Nasze tajemnice” Czytanie performatywne sztuki Béli Pintéra.

Béla Pintér jest aktorem, reżyserem i dramaturgiem. W latach 1990-1997 związany z teatrem Arvisura w Budapeszcie jako aktor, a następnie reżyser. Od 1998 roku prowadzi własne stowarzyszenie teatralne, dla którego pisze sztuki. Autor m.in. *Opery chłopskiej*, *Dzieci Demona* oraz *Zegara równoległego*.

Sztuka *Nasze tajemnice* odsłoni ciemne strony węgierskiego społeczeństwa, podejmie temat problemów rodzinnych, pedofilii, donosicielstwa, kondycji środowisk kulturalnych, ukazując całe spektrum nieporuszanych wcześniej na Węgrzech tematów.

Najlepszy węgierski dramat i jego adaptacja roku 2014 roku według Węgierskiego Stowarzyszenia Krytyków Teatralnych, potwierdzone prestiżową nagrodą.

Reżyseria: Barbara Krasieńska
Przekład: Jolanta Jarmołowicz
Muzyka: Krzysztof Nowikow
Multimedia: Emilia Sadowska
Asystent reżysera: Agnieszka Kołdyka

Obsada : Mariusz Adamski, Piotr B. Dąbrowski , Michał Kaleta, Marta Marchow, Anna Mierzwa, Barbara Prokopowicz, Paweł Siwiak, Ewa Szumska
ze specjalnym udziałem Jolanty Jarmołowicz

Reżyseria:

Barbara Krasińska - absolwentka Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. L. Solskiego w Krakowie. Na Festiwalu Szkół Teatralnych w Bratysławie (1986) zdobyła I nagrodę aktorską za rolę Matki w „Matce” Stanisława Ignacego Witkiewicza. Współpracowała m.in. z Teatrem im. Słowackiego w Krakowie, Teatrem STU, Teatrem Ludowym i Teatrem Lalki i Maski Groteska w Krakowie, Teatrem Polskim w Bydgoszczy, Teatrem Rozmaitości w Warszawie. Występowała także za granicą, m.in. w: Norwegii (Oslo, Bergen), Wielkiej Brytanii (Londyn, Cambridge, Liverpool). W Teatrze Polskim w Poznaniu wyreżyserowała sztukę Iwana Wyrpajewa *Ufo*

Przekład:

Jolanta Jarmołowicz - nauczyciel akademicki na UAM, gdzie m.in. prowadzi zajęcia z przekładu artystycznego. Tłumaczyła utwory takich autorów jak: György Spiró, János Háty, Zoltán Egressy, Péter Kárpáti, István Tasnádi, Pál Békés, Kornél Hamvai, András Forgách, Ákos Németh, Béla Pintér. Współpracuje z dramaturgami (Cech Dramaturgów Węgierskich, Uniwersytet Teatralny i Filmowy w Budapeszcie), krytykami i teatrologami węgierskimi (Krajowy Instytut Teatralny w Budapeszcie). Przetłumaczone przez nią utwory ukazały się m.in. w antologii *Współczesny dramat węgierski* oraz w *Antologii nowego dramatu węgierskiego. Kolizje*. Uhonorowana Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi Republiki Węgierskiej oraz nagrodą ZaiKS za przekłady z języka węgierskiego.

Muzyka:

Krzysztof "Wiki" Nowikow - kompozytor, multiinstrumentalista, aranżer. Urodzony w 1975 r. w Piotrkowie Trybunalskim. Spektakle teatralne i widowiska plenerowe z jego muzyką były wielokrotnie pokazywane i nagradzane na festiwalach w Polsce i za granicą (między innymi: "The Best Director Award at Fadjr Festival, Tehran 2008" oraz "The fridge sell out, Edinburgh 2008" dla spektaklu Macbeth; "Nagroda Czeskiej Telewizji na Międzynarodowym Festiwalu Telewizyjnym "Złota Praga" dla spektaklu baletowego "Walk@ karnawału z postem"; "Nagroda specjalna VII Ogólnopolskiego Przeglądu Monodramu Współczesnego w Warszawie" dla spektaklu "Rzecz Budda Chinaski).

Multimedia:

Emilia Sadowska - absolwentka Filologii Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego oraz Wydziału Reżyserii w PWSFTviT w Łodzi. Reżyserka teatralna i filmowa, redaktorka programów TV, reżyserka spotów reklamowych. Zrealizowała m.in. spektakle: *Zwał* Sławomira Shuty, *Amatorki* Elfriede Jelinek, *Pomórnik*. *Kryminał ekologiczny wg Olgi Tokarczuk*, *Eliminacje* Silke Hassler, *Czerwona droga do Sabaiby* Oscara Liery, *The Passengers* Rory O'Sullivan i Anny Wolf. Autorka projekcji do spektakli. Swoje prace realizowała w Teatrze Polskim w Poznaniu, Teatrze im. Stefana Jaracza w Olsztynie, Teatrze Dramatycznym i Teatrze Studio w Warszawie, Teatrze Bagatela w Krakowie, Teatrze im Wilama Horzycy w Toruniu, New Theatre Dublin w Irlandii. Wykładowczyni Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na specjalizacji NOWE MEDIA

Obsada:

Mariusz Adamski – absolwent Szkoły Aktorskiej Lart StudiO w Krakowie oraz Wydziału Aktorskiego Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Ludwika Solskiego w Krakowie (Filia we Wrocławiu). Zagrał w przedstawieniu dyplomowym *Testament psa, czyli historia o miłośniernej* Ariano Suassuna w reżyserii Remigiusza Brzyka (2011), brał udział w kilku produkcjach telewizyjnych i filmowych.

Piotr B. Dąbrowski – absolwent Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie (Wydziału Sztuki Lalkarskiej w Białymstoku). W sezonie 2003-2004 aktor Teatru Dramatycznego im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku. Zagrał gościnnie w *Ofierze Wilgefortis* w reżyserii Piotra Tomaszuka w Teatrze Wierszalin oraz *Bracie naszego Boga* w reżyserii Pawła Aignera w Teatrze Rampa. Od 2010 roku w zespole Teatru Polskiego w Poznaniu.

Michał Kaleta – absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej we Wrocławiu. Laureat Stypendium Artystycznego Miasta Poznania w roku 2003. W styczniu 2005 roku otrzymał przyznawany dorocznie przez Oficynę Wydawniczą „Głos Wielkopolski” Medal Młodej Sztuki za rolę w *Procesie* Franza Kafki oraz *Opowieściach argentyńskich* wg Witolda Gombrowicza. W 2011 roku otrzymał nagrodę aktorską na XI Ogólnopolskim Festiwalu Dramaturgii Współczesnej „Rzeczywistość przedstawiona” w Zabrzu za rolę w spektaklu *Chłopiec malowany*. Od 2000 roku w zespole Teatru Polskiego w Poznaniu.

Marta Marchow – artystka teatrów alternatywnych. Współpracowała m.in. z Teatrem Biuro Podróży oraz Teatrem Usta Usta Republika. Autorka własnych projektów teatralnych *Przewodnik elegancji* oraz *Formuła Kosmosu*.

Anna Mierzwa – absolwentka Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Ludwika Solskiego w Krakowie. Laureatka przyznawanej przez Stowarzyszenie Łoża Patronów Teatru Nowego Srebrnej Maski dla najlepszego aktora. Od 2008 roku w zespole Teatru Nowego im. T. Łomnickiego w Poznaniu.

Barbara Prokopowicz – absolwentka Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej we Wrocławiu. Przez sześć lat była związana z Młodzieżowym Teatrem „Derywacje”. We wrześniu 2005 zagrała Jewdochę w *Sędziach* S. Wyspiańskiego w reżyserii Anny Augustynowicz (Teatr im. J. Osterwy w Lublinie). Nominowana do Medalu Młodej Sztuki 2006. W latach 2015-2009 i ponownie od roku 2012 w zespole Teatru Polskiego w Poznaniu.

Paweł Siwiak – absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej we Wrocławiu. Laureat Nagrody Specjalnej za spektakl *Matka* na festiwalu Zdarzenia w Tczewie (2008) oraz nagrody dla najlepszego aktora na festiwalu Romateatrofestival w Rzymie (2009). Od 2009 roku w zespole Teatru Polskiego w Poznaniu.

Ewa Szumska – absolwentka Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej we Wrocławiu oraz Studium Piosenkarskiego w Poznaniu. Laureatka XVII Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu w roku 1996, gdzie zdobyła drugą nagrodę. W latach 1994-1996 współpracowała z poznańskim teatrem alternatywnym Obok. Występowała też przez dwa lata wspólnie z kabaretem AFERA. Laureatka jednej z głównych nagród na 40. Kaliskich Spotkaniach Teatralnych w 2000 roku (za tytułową rolę w sztuce *Nazywam się Isabelle* Jeana-Claude Sussfelda w reżyserii Piotra Kruszczyńskiego). Od 2000 roku w zespole Teatru Polskiego w Poznaniu.

13.10 | 18:30 | Republika Sztuki Tłusta Langusta_ul. Gwarna 11

Wernisaż wystawy komiksowej Atilli Futakiego

Atilla Futaki – najstynniejszy węgierski twórca komiksów młodego pokolenia, jego prace pojawiają się w czasopiśmie i na wystawach na Węgrzech i na świecie. Twórczość Futakiego jest zróżnicowana, zarówno pod względem formy, jak i treści – wydaje własne książki komiksowe, kreuje ilustracje do wierszy poety Attili Józsefa, adaptuje serial Percy’ego Jacksona (dla Walt Disney Entertainment). Współpracował z „New York Limes”, magazynem „GQ” oraz stworzył liczne projekty okładek.

14.10 | 18:00 | Zemsta_ul. Fredry 5

Kwiatóžerca. Spotkanie z László Darvasim

prowadzenie dr Kinga Piotrowiak-Junkiert, tłumaczenie dr Paweł Kornatowski

László Darvasi to węgierski pisarz i dziennikarz, w 1986 roku ukończył studia w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Segedynie. Był współpracownikiem lokalnego pisma kulturalnego „Délmagyarország”, czasopisma poetyckiego „Pompeji” oraz tygodnika „Élet és Irodalom”. Jest laureatem kilku nagród literackich m.in. Nagrody Sándora Máraiego (2008).

Kinga Piotrowiak-Junkiert – badaczka i tłumaczka literatury węgierskiej, wykładowca akademicki. Autorka monografii *Świadomość zwrócona przeciwko sobie samej. Imre Kertész wobec Zagłady* (Warszawa 2014). W 2016 roku ukaże się w jej przekładzie dziennik I. Kertésza *Ostatnia gospoda. Zapiski*.

Paweł Kornatowski – absolwent filologii węgierskiej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Obecnie adiunkt w Zakładzie Filologii Ugrofińskiej UAM. Odbił kilka staży naukowych na Węgrzech. Specjalizuje się w morfologii języka węgierskiego, leksykologii i leksykografii. W kręgu jego naukowych zainteresowań znajdują się również inne języki ugrofińskie.

15.10 | 18:00 | Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu_ul. Ratajczaka 38-40

Siedmiogrodzianin. Spotkanie z Ádámem Bodorem

prowadzenie: prof. Przemysław Czapliński, tłumaczenie dr Paweł Kornatowski

Ádám Bodor jest jednym z najciekawszych węgierskich prozaików. Ukończył w Koloszwarcze (Klužu) studia teologiczne; w latach 1952-1954 był więźniem politycznym. W 1982 roku przeniósł się na Węgry. Jest autorem kilku tomów opowiadań i powieści. W Polsce ukazały się jego książki: *Okręg Sinistra*, *Wizyta arcybiskupa*, *Zapach więzienia* oraz *Z powrotem do uszatej sowy*. Jest laureatem wielu prestiżowych nagród, m.in. Nagrody im. Józsefa Attili, Węgierskiej Nagrody Literackiej i Nagrody im. Kossutha przyznawanej wybitnym przedstawicielom nauki, sztuki i literatury za całokształt twórczości. Jego najnowsza powieść *Ptaki Wierchowiny* zakwalifikowała się do tegorocznej Literackiej Nagrody Europy Środkowej „Angelus”.

Przemysław Czapliński – wybitny literaturoznawca, badacz literatury XX i XXI wieku. W latach 2011-2013 juror Nagrody Literackiej Nike.

Paweł Kornatowski – absolwent filologii węgierskiej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Obecnie adiunkt w Zakładzie Filologii Ugrofińskiej UAM. Odbił kilka staży naukowych na Węgrzech. Specjalizuje się w morfologii języka węgierskiego, leksykologii i leksykografii. W kręgu jego naukowych zainteresowań znajdują się również inne języki ugrofińskie.

18.10 | 18:00 | klubokawiarnia Meskalina_Stary Rynek 6

Czytanie performatywne węgierskich sztuk

Czyta Mariusz Adamski, aktor Teatru Polskiego

Podczas czytania performatywnego zaprezentowane zostaną nowele węgierskich klasyków i pisarzy współczesnych w przekładzie studentów Filologii Węgierskiej UAM.

Wśród autorów znajdują się min. Dezső Kosztolányi, Sándor Márai, Pál Békés, János Háty, István Kerékgyártó, Judit Ágnes Kiss.

Mariusz Adamski – absolwent Szkoły Aktorskiej Lart StudiO w Krakowie oraz Wydziału Aktorskiego Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Ludwika Solskiego w Krakowie (Filia we Wrocławiu). Zagrał w przedstawieniu dyplomowym „Testament psa, czyli historia o miłosiernej” Ariano Suassuna w reż. Remigiusza Brzyka (2011), brał udział w kilku produkcjach telewizyjnych i filmowych. Od kwietnia 2012 roku jest członkiem zespołu Teatru Polskiego w Poznaniu.